

прапор на „Батавії“ і з переднього машту сигналізовано: „Подяка за поміч“!

Тоді пасажири розійшлися у всіх напрямках корабля, а більшість подалась до своїх кают, щоб переодягнутися до обіду. Але жінка ще лишилася на своєму місці. Простір між обома кораблями більше і більше зростав і вкінці вона бачила „Батавію“ лише як точку на обрію.

Поволі хилить голову, клякає при поруччю корабля і ховає лице в долонях.

„Ох — чому він передше не проявляв відваги? — безнадійно ридала. Чому він все показувався таким боягузом і слабодухом — а нині так сміливим в рішаючім моменті?“

Якась рука діткнула її рамени. Встає — де найкраща приятелька, що товаришила їй в подорожі.

„Я не могла вас найти — хоч всюди шукала. Я побоювалася, щоб ви не захворіли від страшної спеки.

„Hi, — відповіла жінка, важко спіраючись на поруччя. „Ви цього не знали — ніхто тут не знає — але цей герой, що причалив до „Батавії“, це — це мій чоловік“.

„Чи ви не знали, що він тут на кораблі?“

„Так, — я навіть балакала з ним — і задумувала предложить йому наново зачати спільне життя... я лиш не знала, чи він любить мене, але...“

„Ви ж плачете...“

„... нині вже знаю...“

З англійської мови переклав І. Ч.

G. Костельник.

Іскри.

(Докінчення).

Муха на вікні.

— От нещастя якесь! Отвір є, світло переходить через нього, як усюди, де нема нічого, а мене щось не пускає! Ще про таке я не чула, щоб ніщо становило таку перешкоду, як мур, Попробую трохи вище... Не пускає!.. Попробую нижче... Не пускає! От нещастя якесь!

— Треба відергнати! Може за хвильку та біда уступиться.

— Або може мої крила задеревіли? Попробую...

І полетіла муха, забреніла та в мить знову вернула до вікна.

— Тільки тут отвір! Тільки сюди світло переходить. А коли світло переходить, то і я мушу перейти. Ані мур, ані дошки, ані навіть тонененький листочок не перепускають світла. А куди світло переходить, там певне отвір. Мушу перейти через нього в живий світ, бо тут мене жде голодова смерть.

Не пускає! Нічого нема, а не пускає!..

Премудра і непоправна муха згинула при вікні — як жертва своєї „фільософії“. Убило її „невидиме“, якого вона не могла зрозуміти, ні приймити.

Та хто журився би мухами — це про людей мова!

Створення людини.

Казка.

Коли скінчилася рійка огністих атомів на нашій землі і вода поплила по її сціпенілому тілі, дихнув Господь Бог духа життя на землю і сказав:

— Рости і множися!

І відвернув Господь Бог своє лице від землі, а звернув його до світу, що творився 50 міліонів літ світла далеко від нашого сонця. А дух життя, що його Бог дихнув на нашу землю, ріс і множився. Як із зародкової клітини розвиваються ріжнородні групи клітин: тут коріння, тут кора, тут листя, тут квіт — у ростин, а в звірят — тут мязні, тут жили, тут нерви, кості, очі, шерсть, роги, так у первовіці з одного роду життя розвивалися ріжні роди, щораз нові. Нашадки ставали неподібні до своїх предків, як роги в оленя неподібні до його очей, ані до його шерсті, ані до його жил і нервів, хоч цілий олень розвинувся з одної клітини.

Таким способом розвинулися всі роди ростин і звірят аж до маллі.

По 50 міліонах літ і знову звернув Творець своє лице на нашу землю, і всякий рід ростин і звірят назвав добрим.

Коли ж побачив малпи, павіянів, мандрілів, орангутанів і горилів, засміявся. Тільки один раз у цілій вічності засміявся Творець — коли побачив малпи. І сказав Творець:

— Вичерпався дух життя, що я його дав землі, і на закінчення витворив карикатуру того, що я хотів.

Замість квіту цілого створення, вийшла карикатура.

І дихнув Господь Бог нового духа життя на землю і повстала людина.

І сказав Господь Бог:

— Ось це той, що я його хотів мати — вінець сотворення, мій образ і моя подоба.

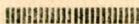
А ангели, що приглядалися божому творенню, мали між собою таку розмову:

Вся природа — система законів і мудrostі. Тому Бог усе назвав добрим. А малпи це злім у тій системі. Від нижчого відбігли, до вищого не дійшли. Нескінчений твір, відпадки при творенні. Всяке сотворіння це уклад геометричних фігур, а в малпі усі лінії поломані. Глядіть на те мале гориля — виглядає, наче б йому було 100 років, таке поморщене, мохом обросле, гидке. Ніс наче кіньським копитом розторощений, гидкий пісок, ціла стать зломана. Кінь, корова, лев, тигр — це звершенні взірці краси в порівненні з ним. Тай ніяка користь з малпі ні кому, а шкідники з них божевільні: коли шукають собі їди, то 10 разів стільки напсують, скільки зідять.

Чи не хотів Бог показати нам на малпах, що більшої карикатури ніхто не видумає? Глядіть на того мандріля: передом і задом він наругується на ціле сотворення, на його красу, і премудрість!

А людина це повторення цілого сотворення в одному єстві: всі гарні геометричні фігури здійснені на її тілі, а її дух відзеркалює в собі божество.

Такою вийшла людина з рук божих, але що з неї буде, це від неї залежить (бо дав їй Бог духа свободного творення): чи її ідеалом стане гидка, себелюбна малпа, карикатура життя, чи святий Творець життя.

Улас Самчуک.

Волинь.¹⁾

Тут колись розшалілій варвар пльондрував здобутки пращуріз оцих самих дядьків, а самі вони топчуть постолом чужу порожню землю. Над очеретами пливуть отари сірих, буцматих хмар.

Напружений гострий зір братів сповзує між ними та очертам на протележну сторону, за пригріком, розпочинається пан-

¹⁾) Гл. „Дзвони“ ч. 1, 2, 3, 4 і 5 1932.